

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

Environmental Intelligence

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

Environmental Intelligence

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม: Environmental Intelligence

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ ตุลาคม 2562

แหล่งเผยแพร่

ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่

ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “**ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม Environmental Intelligence**” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอสาระสำคัญของความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวทางการเสริมสร้างความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อมให้กับผู้เรียน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนดำรงชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ความหมายของความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม	1
3. ผู้เรียนที่มีความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม	2
4. แนวทางการเสริมสร้างความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม	3
5. บทสรุป	4
บรรณานุกรม	5

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

Environmental Intelligence

1. บทนำ

โลกปัจจุบันประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมหลายประการ การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน ต้องปรับเปลี่ยนระบบคิดของคนในสังคม ให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม จิตสำนึกความรับผิดชอบต่อที่ฝังรากลึกอยู่ในจิตใจ ซึ่งจำเป็นต้องเริ่มสร้างตั้งแต่วัยเด็ก

2. ความหมายของความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม หรือ Environmental Intelligence หมายถึง การตระหนักรู้ถึงการกระทำต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ รวมถึงการปฏิบัติตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นชีวิตสีเขียว (Green life)

3. ผู้เรียนที่มีความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้สอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีระบบคิดด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental thinking) มีความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งแสดงพฤติกรรมสำคัญดังต่อไปนี้ และ

1. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
2. ลดการสร้างขยะและมลพิษในชีวิตประจำวัน
3. ทะนุถนอมสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ โดยการไม่ทำลาย
4. ชักนำบุคคลอื่นให้รักษาสิ่งแวดล้อม
5. ให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมกับบุคคลรอบข้าง
6. ใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม
7. เป็นตัวแบบของการรักษาสิ่งแวดล้อมกับเพื่อนและชุมชน

4. แนวทางการเสริมสร้างความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม

แนวทางการเสริมสร้างความฉลาดด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหลักการสำคัญคือ การทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง ด้วยการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมจากการลงมือปฏิบัติจริงตามแนวทาง **Active learning**

ส่วนรูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ ควรออกแบบกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับสภาพสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่น อาจนำปัญหาสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ตอบสนองธรรมชาติและความสนใจของผู้เรียน เช่น การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project based learning) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะแสวงหาความรู้ (Discovery learning) การเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (Problem - based learning) เป็นต้น และสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ยังสามารถบูรณาการไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามปกติ ในลักษณะของการสอดแทรกความรู้และจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในทุกกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนซึมซับระบบคิดด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง

5. บทสรุป

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนควร
เร่งเสริมสร้างให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีจิตใจ
รักสิ่งแวดล้อม (Environmental mind) อย่างฝังรากลึก และเป็น
พลังสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม ให้เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิต
ของมนุษยชาติต่อไป

บรรณานุกรม

Rohde, J. (2017). *What is Environmental Intelligence?* Retrieved October, 9 from <https://www.iarpccollaborations.org/news/news/7704>

University of Exeter. (2019). *Environmental Intelligence*. Retrieved October, 9 from https://www.exeter.ac.uk/business/expertise/environment/environmental_intelligence/

ความฉลาดด้านสิ่งแวดล้อม
หรือ Environmental Intelligence
การปฏิบัติตนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เป็นชีวิตสีเขียว (Green life)

